

F 122
1. 49

Academiinne Rootsi - Eesti Selt

Acad. Rootsi - Eesti Selt

1 kiri haigus- ja sõjavaluustade.

Muudkirja-

koopia.

5. juuni 1932. Tartu

2 l.

Eesti ja rootsi k.

Härra Haridus ja Sotsiaalministrile.

Minera aasta oktoobri kuul pooras Tartu Ülikooli Filosoofia teaduskond Haridusministeeriumi poole palvega, et lubataks rootsi keelt arvestada ainena opetajate kutseksamite taotlemisel. Vastuseks sellele palvele teatas Haridusministeerium, et ta seda küsimust ei saa esitada Vabariigi Valitsusele ja et üliopilased, kes oma kutseksamil soovivad oppeaineks "rootsi keelt ja kirjandust", peaksid iga kord oitua saamiseks poorduma ministeeriumi poole.

Kuigi meie ei kahtle selles, et vastavat eri luba üliopilastele ei keelata, on siiski ilmne, et niisuguse aine valikul, mille arvestamiseks on veel vaja eriluba, üliopilased saavad olema tagasihoidlikumad, kui muidu. Sest suurem osa üliopilastest valib ja enesele aine, mida hiljem praktiliselt oleks võimalik kasutada. Riisiko, et "rootsi keelt ja kirjandust" hiljem-voiks arvestada vähem väärilise ainena jääks adja praegusel lahendamisel siiski püsima.

Meile näib, et Rootsi keel peaks omama suuremaid präten-sioone ainana kuttseksami taotlemisel, kui näit. vordlev keeleteadus, kunsti ajalugu jne., kuna Eestis leidub rootsi kooli. Haapsalu ja Birka koolidele peaks varsti antud olema võimalus saada omi opetajaid Tartust, mitte aga Rootsist voi Soomest.

Usume, et see ei tuleks kahjuks Eestile, kui voetaks suur takistus nende eesti kodanikkude teelt, kes soovivad kultuurselt orienteeruda Rootsi ja üldse Pohjamaade poole. Paluksime Teid sellepärast, Härra Minister, et Teie ei keelduks esitamast Vabariigi Valitsusele ettepanekut, et määruses

kutseksamite taotlemise kohta tehtaks muutus, mille järele "rootsi keel ja kirjandus", ka üliastmes, arvestataks oppeainana, mille-valik ei tarvitseks igakordset vastavat eriluba.

Tartus, 5 juunil 1932

Akadeemilise Rootsi-Eesti Seltsi nimel

Esimees.

Sekretar.

Till Herr Undervisnings- och Socialministern.

På en ansökan från filosofiska fakulteten i oktober förra året om svenskans upptagande bland ämnen tillåtna i skolämbetsexamen har undervisningsministeriet låtit svara, att det icke önskade framlägga denna fråga för regeringen och att studerande, som i sin ämbetsexamen önskade tillgödoföra sig betyg i ämnet "svenska språket och litteraturen" ägde inlägga ansökan om dispens.

Ehuru vi ej betvivla vederbörande myndighets beredvillighet att lämna dylik dispens, hålla vi före, att man hos de studerande dock måste befara obenägenhet mot studiet av ett ämne, som de endast efter särskilt tillstånd finge tillgodoräkna sig. Ty de allra flesta studenter måste ju tänka på att skaffa sig en praktiskt användbar examen. Och risken för att ett dispensämne i praktiken värdesättes lägre än andra studiefack, kan nog ej bortelimineras.

Ur svensk synpunkt måste det vidare te sig egendomligt, att estniska regeringen, som tidigare förklarar sig livligt önska i Tartu erhålla en svensk professur, nu ej vill bereda svenskan samma rättigheter, som den tidigare lämnat många i skolornas läroplaner alls ej upptagna ämnen.

Det förefaller oss rent av som skulle svenskan ha större anspråk på giltighet i skolexamen än ämnen sådana som jämförande språkforskning, konsthistoria m. fl., eftersom det verkligen finna svenska skolor i landet. Hapsal och Birkas borde snart bli i stånd att hämta lärare från Tartu och ej från Sverige eller Finland.

Vi tro, att en åtgärd ägnad att borttaga ett av de hinder, som möta estniska medborgare villiga att kulturellt orientera sig åt Sverige och Norden i dess helhet, icke skulle kunna vara annat än till nytta för Estland, och vi anhålla därför vördsamt, att Ni, Herr Minister, måtte för regeringen framlägga förslag till sådan ändring i stadgan rörande skolämbetsexamen, att ~~den~~ "svenska språket och litteraturen" utan särskild dispens må få - även vid högre betyg i ämnet - tillgodoräknas i denna examen.

Tartu den 3 juni 1932

Å svensk-estniska samfundets vid Tartu universitet vägnar

Ordförande

Sekreterare

Kan Du översätta de 3 breven till estniska, så skall jag redan skicka rent dem på maskin. H~~är~~ alltför bråttom, kan jag kanske be Pöhl göra det.